

[Steen Folke]

Og hvad har man så gjort fra regeringens side for at løse praktikpladssituationen? Det har mest været ord. Alle har snakket om, hvor forfærdelig situationen er for de unge, men ordene er sjældent blevet fulgt op af handling. Det eneste, der foreløbig er blevet gjort, er oprettelse af såkaldte ekstraordinære lære- og praktikpladser, hvor virksomheden modtager 16.000 kr. i løntilskud for at tage de unge. VS gik imod den ordning, ikke fordi vi ikke ville være med til at afhjælpe praktikpladsproblemet, men fordi vi frygtede, at ordningen ikke ville skabe praktikpladser af større omfang, men i stedet blot fungere som tilskudsordning til arbejdsgiverne.

Ordningen har nu eksisteret i nogle år, og der er år for år blevet oprettet stadig flere praktikpladser med tilskud. I 1979 blev der således oprettet næsten 8.000 ekstraordinære praktik- og lærepladser, men fra 1978 til 1979 steg antallet af indgåede lære- og praktikaftaler kun med 3.400. Der er altså givet tilskud til næsten 8.000 ekstraordinære pladser. Det vil sige, at omkring 4.600 pladser er blevet nedlagt, og for manges vedkommende givetvis genoprettet som ekstraordinære pladser med tilskud. Eksisterer der nogen undersøgelser om, hvordan ordningen har fungeret? Om der er tale om misbrug, sådan som det unægtelig ser ud til, hvis man kigger i f. eks. de tabeller, der findes i sektorrådets publikation om praktik?

Vi kan hurtigt regne ud, hvor store millio-ntilskud, der efterhånden skal til, før virksomhederne vil tage de unge. Samtidig har man i fordelingen af de ekstraordinære pladser ikke modvirket tendensen til, at det er drengene, der har lettest ved at finde en praktikplads. 58 pct. af de ekstraordinære lære- og praktikpladser blev således tildelt drengene.

På den baggrund vil det være rimeligt, at der snart kommer en redegørelse for, hvordan ordningen har fungeret. Prisen i 1979 var 128 mill. kr. lige ned i arbejdsgivernes lommer.

Ud over oprettelse af ekstraordinære lære- og praktikpladser har regeringen nu iværksat en markedsføringskampagne, som ministeren også var inde på det i sin tale. Den koster 10 mill. kr. pr. år. VS gik imod denne bevilling. Vi tror ikke, det er manglende oplysning om EFG, der får arbejdsgiverne til at nægte at tage eleverne, men manglende vilje. Pengene

vil højst sandsynlig blive omsat i dyre PR-brochurer, som ikke vil fremskaffe det store antal praktikpladser, som der er brug for.

Nu har man i årevis appelleret til de gode viljer. Stadig flere EFG-lærlinge er blevet tvunget til at afbryde deres uddannelse, fordi det har været umuligt at opdrive en praktikplads. Selv inden for det offentlige, stat, amter og kommuner, har det været vanskeligt at få afsat EFG-lærlinge. Et ondt rygte siger, at end ikke i undervisningsministeriet, der tæller adskillige hundrede ansatte, er ansat en eneste EFG-lærling. Jeg er sikker på, at det må være et ondsindet rygte, det kan vist ikke være rigtigt, men jeg vil da gerne bede ministeren oplyse, hvor mange EFG-lærlinge der er ansat i undervisningsministeriet.

Det må under alle omstændigheder være på tide, at man går mere radikalt til værks, hvis man skal finde en løsning på problemerne.

VS mener, at mesterlæren skal afskaffes. Den nuværende situation med to faglige uddannelser er alene til fordel for arbejdsgiverne, og den er med til at gøre problemerne for EFG større. Der findes adskillige eksempler på, at EFG-lærlinge efter afsluttet basisuddannelse tvinges til at tegne lærekontrakt med en arbejdsgiver, fordi det er umuligt at finde en praktikplads. Lærlingene får så forlænget deres uddannelse et år, og mesteren får en dygtigere og billigere arbejdskraft.

For VS er det en forudsætning for at gå ind for afskaffelse af mesterlæren, at basisrets løn skal genindføres. Det stigende frafald på basisuddannelsen skyldes højst sandsynligt, at EFG-lærlingene opgiver at gennemføre deres uddannelse af økonomiske grunde, eller, hvis de er heldige, finder en læreplads, hvor de får løn.

Jeg vil godt henvise til sektorrådets publikation om praktikpladssituationen. Sektorrådet har foreslået, at der i folketinget fremsættes forslag om en principbeslutning om virksomhedernes – de offentlige såvel som de private – kollektive pligt til at stille det nødvendige antal praktikpladser til rådighed. Jeg synes, det er et godt forslag, et nødvendigt forslag, og jeg skal sige, at egentlig havde jeg tænkt mig at stille et forslag om motiveret dagsorden, som simpelt hen tog sektorrådets formulering ordret som et forslag til vedtagelse her i tinget. Vi mener, at det er det fornødne.